

Kuidas oma küla nähtavaks teha?

Põhiterminid

AVA

Selle abil on võimalik muuta, kui palju valgust objektiiv endast läbi sensorile või filmile laseb. Mida suurem on ava, seda rohkem on valgust ning mida väiksem, seda vähem valgust. Ava suurus muudab ka teravussügavust ehk seda, kui terav on pilt kaadri servast servani.

Mida **suurem on ava**, seda **väiksem ala on pildil terav** ehk avaga f1.8, f2.8 või f4 inimest pildistades on nägu terav, aga ümbritsev taust on udune. **Ava kinni pannes**, näiteks ava f8 või f11 puhul, on pilt aga märksa **teravam**. **Ava numbri tunneb ära objektiivi näitajates, mis on tavaliselt kujul f2.8, f3,5, f5,6 vms.**

SÄRI

Säri puhul on juttu säriajast ehk **ajast, mil sensorile langeb valgus**, ehk kui kaua on lahti kaamera katik. **Säriaeg on tavaliselt avanumbrist suurem** ehk 60, 100, 125...1000, 1500, 2500. Säriaja tähistus võib esineda ka kujul 1/30, 1/200 või 1/8000, mis tähendab murdu ühest sekundist.

ISO

ISO on number, mis viitab **fotomaterjali tundlikusele**, mida tundlikum see on ehk mida suu-rem on number, seda pimedamas on võimalik pildistada ja vastupidi. Mida **suurem on ISO number**, seda rohkem **kannatab pildi kvaliteet**. Kõrge ISO puhul muutub pilt väga müraseks, madala ISO puhul on pilt aga müravaba. ISO-de valik avaneb tavaliselt kaameratel, kas ISO nupu või menüüs paikneva ISO menüü alt. Seal on võimalik valida, kas soovitakse ISO 100, 200, 400, 800, 1600 või 3200.

WB e. Valge tasakaal

Valguse värv mõjutab pilti. Näiteks toas tehtud pildidel on oranž kuma ja õhtuhämaruses on pildil sinine kuma. **Valguse tasakaalu valikud aitavad parandada värvi**, mille abil jäädvustub loomuliku värviga pilt.

Režiimid

A või AV

Poolautomaat valik, sätid paika ava suuruse ja selle järgi seadistab kaamera kõik teised valikud. Suurema ava korral pääseb kaamerasse rohkem valgust, millega on parem pildistada valgus-hämarates kohtades.

M

Täis manuaal e. täielik kontroll kõikide valikute üle. Saad muuta ava, säriaega, ISO, valge tasakaalu ja välku.

S või TV

Poolautomaat valik. Seadistad säriaaja ja selle järgi muudab kaamera teisi seadistusi ise. Kiirelt liikuvate objektide tabamiseks tuleb valida väike säriaeg ja kui tahad pildistada näiteks liikuvat vett, tuleb valida pikk säriaeg. Ka madala valguse käes tuleks valida pikem säriaeg.

Soovitusi ja meeldetuletusi:

- Suur number ava juures tähendab väikest ava ehk $f11$ on väikese avaga ja laseb vähem valgust sensorile. Väike number ava juures ehk $f2.8$ laseb rohkem valgust sensorile.
- Võimalusel hoi ISO võimalikult madal.
- Pimedamates oludes kasuta statiivi.
- Vältida välgu kasutust, kui ei ole väga suurt vajadust..
- Käest on raske pildistada, kui säri on alla $1/50$.
- Fokuseeri korrektselt.
- Soovituslikud minimaalsed säriajad käelt pildistamisel:
  - 24mm $1/30$
  - 28mm $1/30$
  - 50mm $1/60$
  - 70mm $1/60$
  - 90mm $1/125$
  - 135mm $1/125$
  - 200mm $1/250$
- Vali õige kõrgus (parim on puusade kõrguselt) ja jälgi perspektiivi.

PEAMISED VEAD

- **Valguse tasakaal (WB) (pilt peab olema korrektse värviskeemiga, mitte liiga sinine ega liiga punane)**
- **Fokuseerimine**
- **Vale horisontaaljoon (1/3 reegel)**
- **Halb “lõikamine”/ *crop* (ei tohi lõigata valesti inimeste kehaosi – nt pool kätt või pool nägu kaob ära)**
- **Vale objektiiv (suured moonutused)**
- **Vale nurga alt pildistamine (võldib “lõualoti” tekkimist, moonutusi ja suurendusi)**
- **Taust (inimesed ja/või objektid) – jälgi mis toimub ka pildistava objekti taga või kõrval**
-

- **Pisidetailide mitte märkamine ning nende “ignoreerimine” – nt olgu selleks higi otsaes, juuksed näos, rinnahoidja pael paistmas, suur plekk vms. Inimene kissitab päikse tõttu ning silmad jäävad imelikult. Jälgi ka peegeldusi ja aknaid, et sa ise peale ei jää.**
- **Korraliku/ametliku pildi tegemisel ära räägi “ebavajalikku” juttu**
- **Ära saada faile läbi Facebooki, kasuta selleks nt Google Drive, WeTransfer, e-maili või Dropboxi.**
- **Kui sinult ei oodata trükifaile, siis saada juba vähendatud kujul failid (1-2 mb)**
- **VIDEO**
  - **Video peamine eesmärk – lühike ja lõvv.**
  - **Ära räägi tagataustal, telefon hääletuks**
  - **Valgustus**
  - **Kolmandik reegel**
  - **Hoi pilt stabiilsena (kasuta nt Vimble 2-te)**
  - **Võimalusel tee katteplaan**
  - **Ära töötle üle**
  - **Katteplaanid**
  - **Adobe Lightroom - Photo Editor & Pro Camera, Adobe Spark Post: Graphic design made easy, Canva,**